

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Udkast til program for Det Radikale Venstre : forelagt til forhandling paa landsmødet i Odense den 20. - 22. maj 1955

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1955

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Udkast til program for Det Radikale Venstre : forelagt til
forhandling paa landsmødet i Odense den 20. - 22. maj 1955

UDKAST

til

PROGRAM

for

Det radikale Venstre

Forelagt til forhandling paa landsmødet i Odense
den 20.—22. maj 1955

TRYKT SOM KORREKTUR

STRENGT FORTROLIGT

Maa ikke offentliggøres, videregives eller efterlades

Ejens Venstreblads Trykkeri

Det radikale Venstres samfundssyn

1 I et halvt århundrede har Det radikale Venstre øvet
2 sin folkelige og politiske gerning. Odenseprogrammet af
3 1905 kom til at betyde et gennembrud for demokratisk re-
4 formvilje. Det danske samfund, der prægedes af privile-
5 gier og klasseskel, blev i den følgende mennekealder ved
6 demokratiske kræfters samvirken omdannet i demokra-
7 tiets sand: Det fulde folkestyre sejrede, aandsfriheden
8 sikredes, forrettigheder blev fjernet, klasseskel nedbrudt.
9 Oversete befolkningsgrupper løftedes op til frimandskaar.
10 Kulturel højnelse og større social tryghed blev kendeteg-
11 net paa det danske samfund i det tyvende århundrede.

12 Men et samfund er aldrig i hvile. Udviklingen rejser
13 nye problemer, og vort slægtsleds verdenskrige med paa-
14 følgende kriser har stillet folkestyret større opgaver, end
15 nogen forudgaaende tidsalder har kendt. Herunder er
16 vurderingen af samfundssystemer, som hidtil har haft
17 tilslutning i store befolkningskredse ændret, og forudsæt-
18 ninger og vilkår for politisk virke er blevet andre.

19 Samtidig med det tyvende århundredes sociale og øko-
20 nomiske fremskridt, har der staaet kamp mellem en frem-
21 stormende socialisme, der tilstræbte samfundets omdan-
22 nelse ved statsdirigering af det økonomiske liv, og en for-
23 ældet form for liberalisme, der svor til kræfternes frie
24 spil.

25 Begge de to idéretninger har i vor tid mistet deres magt
26 over sindene.

27 Troen paa, at statsdirigering bringer større velstand for
28 de brede lag, er tabt, og en overmægtig statsmagt synes
29 ikke forenelig med et frit folkestyre.

30 Paa den anden side vil et folkeligt demokrati aldrig
31 kunne godkende en liberalisme, der kun er formel, og som
32 tillader organisations- og monopolmagt at trække snævre
33 grænser for den enkeltes økonomiske frihed.

34 I det vesteuropæiske demokrati har da en ny socialt be-
35 tonet liberalisme taget fastere form. Den vil værne den
36 aandelige, den personlige og den politiske frihed. Den vil
37 bekæmpe organisations og monopolers magtmisbrug, og
38 den vil sikre den økonomiske frihed indenfor de grænser,
39 der sættes af almene hensyn.

40 Men dette grundsyn rækker videre og præger opfattel-
41 sen af verdensudviklingen: Hvad der indenfor samfundet
42 er den enkeltes umistelige ret maa ogsaa i nationernes
43 samfund tilkomme hvert enkelt folk.

44 Det radikale Venstre er et saadant socialliberalt parti,
45 hvis hele stræben har til formaal at afløse kampen mel-
46 lem klasser og nationer med opbyggende samarbejde, og
47 som i sin virksomhed ledes af følgende grundsetninger:

Forfatning og borgerrettigheder

48 Grundloven af 1953 er præget af Det radikale Venstres
49 forfatningsideer. Folket er den øverste samfundsmyndig-
50 hed, hvis vilje udeves gennem folketing, folkeafstemnin-
51 ger og kommunale raad. Ingen regering kan bestaa mod
52 folketingets flertal. Flertallet er bestemmende for tingets
53 beslutninger, men adgangen til folkeafstemning giver
54 mindretallet et værn mod et flertals magtmisbrug.

1 Den nye forfatning forudsætter vilje til samarbejde.
2 Den politiske kamp maa føres under hensyn til, at det
3 saglige arbejde ikke undergraves af partipolitiske stridig-
4 heder, saa folkestyret bliver truet af indre opløsning.

5 1. Ligelig repræsentation.

6 Grundloven paabyder, at de forskellige anskuelser
7 blandt vælgerne skal sikres en ligelig repræsentation i
8 folketinget. Det radikale Venstre vender sig mod alle for-
9 søg paa at bortfortolke dette grundlovsbud, saa betydende
10 mindretal i befolkningen frætages deres ret til repræsen-
11 tation i den lovgivende forsamling.

12 2. Kommunalt selvstyre — økonomisk forvaltning.

13 Lovgivningen bør værne om det kommunale selvstyre,
14 der er det værdifulde bindeled mellem statsstyret og bor-
15 gerne, og den bør medvirke til at udvikle et rationelt sam-
16 arbejde mellem kommuner, der har fælles opgaver at løse.
17 Bestræbelserne maa rettes mod en begrænsning og for-
18 enkling af den offentlige administration, og denne bør i
19 saa stort omfang som forsvarligt henlægges til lokale or-
20 gane. Sund økonomi i forvaltningen maa sikres.

21 3. Værn om borgerrettighederne.

22 Den offentlige administration bør være underkastet par-
23 lamentarisk kontrol.

24 Ingen maa gennem deres medlemsskab i faglige eller
25 erhvervsøkonomiske sammenslutninger kunne tvinges til
26 at yde tilskud til politiske partier eller formaal, ingen
27 myndighed maa føre kontrol med borgernes meninger og
28 anskuelser, og ethvert indgreb i den personlige frihed maa
29 kunne prøves ved domstolene.

30 Det maa sikres, at arbejdskonflikter ikke hindrer, at det
31 frie ord fra talerstol og i presse naar frem til befolkning-
32 en, hvorved grundlovens bud om presse- og ytringsfrihed
33 gøres illusorisk.

34 Rang, titler og ordensvæsen afskaffes.

Udenrigs- og militærpolitik

35 Fremskridtene i videnskab og teknik har gjort verden
36 til en enhed og skabt hidtil ukendte muligheder for høj-
37 nelse af livsvilkårene — men samtidig ogsaa muligheder
38 for altomfattende ødelæggelse.

39 Folkene er herigennem blevet forbundet i et fællesskab
40 paa godt og ondt, der gør det nødvendigt, at de i deres
41 indbyrdes forhold giver afkald paa krig og løser strids-
42 spørgsmaal ad forhandlingens vej eller ved retsafgørelse.

43 1. Danmark og det mellemfolkelige samarbejde.

44 Danmark bør stærkest muligt medvirke hertil gennem
45 aktiv deltagelse i de mellemfolkelige organisationer og
46 navnlig arbejde for en styrkelse og udbygning af de *For-*
47 *enede Nationer* til et internationalt retssamfund, som om-
48 fatter alle stater, og som kan sikre fred, ret og samvirke
49 mellem folkene og dermed tilvejebringe en vidtgaaende
50 indskrænkning af rustningerne under international kon-
51 trol med det maal for øje at naa til en almindelig afrust-
52 ning.

53 Danmark bør i nært samarbejde med de andre nordiske
54 laende medvirke i de europæiske samarbejdsbestræbelser
55 henimod et fælles europæisk vare-, arbejds- og kapital-
56 marked, hvorved Europas uafhængighed og muligheder
57 som en selvstændig, formidlende faktor i verdenspolitik-
58 ken vil øges.

1 Danmark bør gennem Nordisk Raad udfolde det stør-
2 kest mulige initiativ for at fremme det nordiske samar-
3 bejde paa økonomiske, sociale, kulturelle og retslige om-
4 raader. Fælles nordisk konsular- og diplomatisk repræ-
5 sentation i andre lande tilstræbes i videst muligt omfang.

6 2. Danmark og Forenede Nationer.

7 Danmark bør indenfor Forenede Nationer øve en selv-
8 stændig indsats og arbejde for:

9 a) bekæmpelse af nød, sygdom og uvidenhed i underud-
10 viklede dele af verden, ophjælpning af deres erhvervsliv
11 og dermed fremme af en udvikling, der udjævner forskel-
12 lene i folkenes levestandard og fjerner væsentlige årsager
13 til international spænding og konflikt,

14 b) folkenes selvstyre og ligeberettigelse gennem afvik-
15 ling af kolonistyre og af enhver forskelsbehandling paa
16 grund af race, religion, politisk overbevisning eller til-
17 hørsforhold til et nationalt mindretal.

18 c) fri handel, frit rejsesamkvem og fri videnskabelig og
19 kulturel udveksling mellem folkene,

20 d) vedtagelse af internationale konventioner til sikring
21 af fundamentale menneskerettigheder vedrørende den en-
22 keltets frihed og lighed og til fremme af samarbejde og
23 fremskridt paa økonomiske, trafikale, sundhedsmæssige,
24 sociale og kulturelle områder.

25 3. Danmark og Atlantpagten.

26 Danmarks medlemskab af Atlantpagten og den dermed
27 forbundne militærpolitik tages op til ny vurdering i lyset
28 af udviklingen af de moderne masseødelæggelsesmidler,
29 der gør kaprustningens farer stadig mere iøjnefaldende.

30 De ændrede vilkår for forsvaret, som de nye våben
31 har skabt, maa klarlægges for befolkningen, og kon-
32 sekvenserne heraf drages gennem en omordning af det
33 danske militærvæsen.

34 Atom- og brintbomben i forbindelse med fjernraketaa-
35 benet medfører, at en egentlig beskyttelse af landet ikke
36 er mulig. Dansk udenrigspolitik maa under disse forhold
37 alene være bestemt af, at forebyggelse af krig er Dan-
38 marks eneste chance.

39 Saalænge Danmark er traktatligt bundet til Atlantpag-
40 ten, bør den danske regering derfor indenfor pagten af al
41 magt støtte de kræfter, som søger at modvirke enhver uli-
42 gevægtig politik, der maatte blive domineret af ensidige
43 ideologiske, strategiske eller militære hensyn.

44 Danmark maa udadtil gøre det klart, at dets bidrag til
45 sit eget og til det fælles Natoforsvar ikke maa antage et
46 omfang, der hindrer landets erhvervsmæssige og sociale
47 fremgang, og at en nyordning af forsvaret maa medføre en
48 væsentlig nedsættelse af Danmarks militære udgifter og
49 af den militære tjenestetid.

50 I tilfælde, hvor beslutninger indenfor Nato paalægger
51 medlemstaterne nye forpligtelser, der maa anses for sær-
52 ligt farlige for Danmark, eller som maa anses for skæbne-
53 svangre for bevarelse af verdensfreden, bør regering og
54 folketing ikke vige tilbage for at gøre brug af sin vetoet.

55 Danmark bør under skiftende verdenspolitisk konstellation
56 stadig se det som maalet, at de nordiske lande for-
57 enes i en fælles politik, der selvstændigt kan yde sit bi-
58 drag til afspænding i verden og til løsning af de store in-
59 ternationale stridsspørgsmaal.

Den økonomiske politik

1 Maalet for Det radikale Venstres økonomiske politik er
2 at sikre frihed og orden i erhvervslivet, lønnende beskæf-
3 tiggelse og lige adgang til uddannelse og erhverv. Paa dette
4 grundlag vil de næringsdrivendes og løntagernes interesse
5 i eget produktion og omsætning mest frugtbart kunne
6 komme til udfoldelse, saa den almindelige levestandard hæves
7 og bedre forudsætninger skabes for social og kulturel
8 fremgang.

9 1. Erhvervsfriheden skal sikres.

10 Privat foretagsomhed er den værdifuldeste drivkraft i
11 samfundslivet. Økonomiske fremskridt er derfor betinget
12 af erhvervsforhold, der giver de enkelte næringsdrivende
13 og løntagere interesse i eget produktion og omsætning
14 samt mulighed for fri udfoldelse uden hæmmende ind-
15 greb fra statens eller private magtfaktors side.

16 Næringslovgivningen skal derfor fastslaa erhvervsfri-
17 hedens princip.

18 Monopollovgivningen skal hindre, at selskabsvirksomheder,
19 sammenslutninger og organisationer kan spærre adgangen
20 til erhverv og udeve økonomisk kontrol over bestaaende
21 virksomheder, samt sikre forbrugerne mod prismæssig ud-
22 nyttelse.

23 Stats- og kommunale foretagender bør ikke konkurrere
24 med private virksomheder paa grundlag af tilskud fra
25 skatteyderne.

26 2. Fri handel indadtil og udadtil skal formidle den 27 sunde konkurrence.

28 En fri og selvstændig handelsstand er forudsætningen
29 for den sunde konkurrence i erhvervslivet. Rationalise-
30 ringsbestemmelserne indenfor handelen bør derfor frem-
31 mes, og det skal overvåges, at kapitalinteresser ikke skaf-
32 fer sig kontrol over store dele af omsætningen.

33 Selvstændige handlende og kooperative virksomheder
34 bør fra samfundets side være undergivet lige konkurrence-
35 vilkaar.

36 Danmark skal i sin handelspolitik virke for et frit øko-
37 nomisk samkvem mellem landene, herunder for skabelsen
38 af et fællesnordisk marked. Danmark skal som deltager
39 i det økonomiske samarbejde indenfor den vestlige verden
40 kræve retfærdige vilkaar for dansk eksport og skibsfart.

41 Danmark maa aktivt virke for øget samhandel med Øst-
42 europa og søge at bane vej for danske eksportinteresser
43 paa de nye markeder, hvor Asiens og Afrikas folk udvik-
44 ler en selvstændig økonomi.

45 3. Beskæftigelse til alle.

46 Da arbejdsløshed er et menneskeligt og samfundsmæs-
47 sigt onde, må der føres en politik, der giver enhver, der
48 ønsker det, mulighed for at finde en beskæftigelse, der
49 sikrer rimelige levevilkår.

50 Offentlig bygge- og anlægsvirksomhed henlægges saa
51 vidt muligt til perioder, hvor beskæftigelsen er truet.

52 I sæsonbetonede fag gives der arbejdsgiverne økono-
53 misk interesse i at udjævne sæsonsvingningerne og arbej-
54 derne i at lægge deres ferier uden for sæsonen.

55 Større bevægelighed paa arbejdsmarkedet tilvejebrin-
56 ges bl. a. ved nedbrydning af kunstige fagskranker og ved
57 støtte til omskoling af ledig arbejdskraft.

1 4. Lige adgang til erhvervsmæssig uddannelse.

2 Samarbejdet mellem det offentlige og erhvervene om
3 tilvejebringelse af fagskoler og tilrettelæggelse af under-
4 visningen fortsættes og udbygges.

5 Der ydes en saadan støtte, at ingen ung af økonomiske
6 grunde afskæres fra adgangen til en erhvervsmæssig ud-
7 dannelse.

8 Monopolistiske adgangsspærringer til faglig uddannelse
9 afskaffes.

10 Mesterlæren i haandværks- og industrifagene bevares
11 og udbygges med praktiske fagskoler, saa læretiden paa
12 værkstederne kan nedsættes, og betingelser skabes for, at
13 fagene kan opøge de kommende aars stærke stigning i
14 antallet af arbejds- og undervisningssøgende.

15 Der gives ufaglærte, der længe har arbejdet indenfor
16 samme fag, adgang til at aflægge svendeprøve efter en
17 supplerende uddannelse af stærkt begrænset varighed.

18 5. Flere selvstændige inden for landbrug, gartneri
19 og fiskeri.

20 I landbruget skaffes virkeplads for et øget antal selv-
21 stændige landbrugere ved oprettelse af nye brug paa ud-
22 stykkede og indvundne arealer. Brugene bør fortrinsvis
23 oprettes paa jordrentevilkår.

24 Ved en mere aktiv udnyttelse af jordlovgivningen frem-
25 skaffes tillægsjord til for smaa brug.

26 Realkreditordningen forbedres, saa laanemulighederne
27 bringes i overensstemmelse med realværdierne i bedrif-
28 terne, hvorved adgangen til kapital saavel til udvidelser
29 og moderniseringer som til formidling af generationsskif-
30 tet indenfor erhvervet lettes.

31 Renter og afdrag af Marshalllaan bør indgaa i en fond,
32 hvoraf laan kan ydes til modernisering indenfor erhver-
33 vene, herunder til modernisering af landbrugsbygninger
34 og til ventilations- og isolationsarbejder m. v. indenfor
35 landbruget.

36 Forskningen vedrørende rationelt landbrugsbyggeri og
37 nye samarbejdsformer mellem selvstændige bedrifter
38 støttes.

39 Jordlovgivningen ændres, saa gartnerier kan oprettes
40 paa jordrentevilkår i en størrelse, der gør anvendelsen
41 af moderne intensive driftsformer fordelagtig.

42 Der sikres gartnerier adgang til etableringalaan til driv-
43 huse, varmeanlæg o. lign. paa afdragsvilkår, der staar i
44 rimeligt forhold til anlæggenes levetid.

45 Indenfor fiskeriet giver den gængse aflønning af med-
46 />hjælperne paa udbyttedelingsbasis i forbindelse med den
47 demokratiske ejerform, der hidtil har kendetegnet det
48 danske fiskeri, hvor de enkelte fiskere selv ejer fartøjer
49 og redskaber, alle, der er beskæftiget inden for erhvervet
50 en personlig interesse i erhvervet af høj værdi. De sti-
51 gende vanskeligheder ved finansieringen af denne ejer-
52 form bør imødegaas bl. a. ved øget adgang til skattefrie
53 henlæggelser til senere investering og ved adgang til laan
54 fra Marshallpuljen.

55 6. Modernisering i haandværk og industri.

56 Ved samvirken mellem det offentlige og haandværket
57 fremmes fællesforetagender, der sætter haandværkerne i
58 stand til at tilvejebringe rationelle værkstedsforhold, og
59 der ydes ved udlaan fra Marshallfonden i det hele taget
60 haandværket bistand i dets rationaliseringsbestrebelse.

1 Staten bør støtte erhvervenes bestræbelser for udveks-
2 ling af erfaringer paa det produktionstekniske omraade
3 og bidrage til, at et rationaliseringsarbejde kan gennem-
4 føres ogsaa indenfor den mindre industri.

5 Det offentlige skal i samarbejde med erhvervene ratio-
6 nalisere elproduktionen og fremme en hensigtsmæssig geo-
7 grafisk fordeling af industrien bl. a. ved en forbedret træ-
8 fikplanlægning.

9 7. Interessefællesskab mellem arbejdsgivere, arbej- 10 dere og funktionærer.

11 Det offentlige bør søge fremmet en udvikling, der giver
12 arbejdere og funktionærer i de større virksomheder øko-
13 nomisk interesse i produktionen gennem en ved aftalte
14 regler fastsat andel i de paagældende virksomheders over-
15 skud.

16 Samarbejdet inden for virksomhederne fremmes, saa
17 arbejdere og funktionærer faar større indsigt i virksom-
18 hedernes drift og øget mulighed for at medvirke ved pro-
19 duktionens praktiske tilrettelæggelse.

20 Arbejderne sikres rimelige opsigelsesfrister.

21 Der bør sikres funktionærerne selvstændig repræsenta-
22 tion indenfor de offentlige organer, der behandler samar-
23 bejdsforhold indenfor erhvervslivet. De bør ligeledes re-
24 præsenteres i de af arbejdsgivere og arbejdere oprettede
25 samarbejdsudvalg.

26 Beleb, der af en virksomhed sættes til side til pensione-
27 ring af arbejdere og funktionærer, skal ikke kunne berø-
28 ves dem ved afgang fra virksomheden.

29 8. Mægling og voldgift.

30 Naar arbejds konflikter truer, indbringes de for statens
31 forligsmandsinstitution.

32 Der gives denne større mulighed end hidtil for at følge
33 den erhvervs- og konkurrencemæssige udvikling og der-
34 med et sikrere grundlag for mægling.

35 Hvor mæglingen ikke lykkes, og hvor en konflikt vil
36 udsætte omfattende samfundsinteresser for fare, skal sa-
37 gen kunne indbringes for en fast voldgiftsinstitution, der
38 paa grundlag af en samfundsmæssig vurdering af de stri-
39 dende parter krav og vilkaar træffer afgørelse i konflikt-
40 spørgsmaalet.

41 9. Boligpolitikken.

42 Gode og sunde boliger er forudsætningen for et harmo-
43 nisk familieliv og for forebyggelse af sygdom og socialt og
44 menneskeligt uværdige tilstande.

45 Der maa skabes økonomisk interesse i lavest mulige
46 byggeomkostninger. Arbejdet med nye besparende bygge-
47 metoder og materialer bør fremmes, hvorved ogsaa ufag-
48 lærte i stigende grad kan anvendes. Monopolpriser paa
49 byggematerialer maa hindres. Det bør hindres, at for
50 strenge byggeforskrifter eller langsom administration
51 medfører unødvendig fordyrelse af byggeriet.

52 Lovgivningen bør kalde paa det private haandværker-
53 initiativ og paa den enkeltes sunde interesse i at erhverve
54 eget hjem. Værdien af fritidsarbejde ved opførelse af egen
55 bolig bør ikke beskattes. Byggegrunde bør kunne erhver-
56 ves paa jordrentevilkaar. Lovgivningen bør tilstræbe, at
57 det sociale foreningsbyggeri i størst muligt omfang udfø-
58 res af andelsboligforeninger, hvor beboerne bliver med-
59 ejere af deres boliger.

1 Statens støtte til byggeriets finansiering bør tilrettelæg-
 2 ges med det formål at naa frem til normale tilstande paa
 3 boligmarkedet, og den bør særligt tage sigte paa fremskaf-
 4 felse af boliger for mindre bemidlede, herunder børnerige
 5 familier, enlige forsørgere, invaliderede og de gamle.
 6 Saneringen af usunde bydele fremmes i takt med mind-
 7 skelsen af bolignøden.

8 10. Kvinderne i hjem og erhverv.

9 Kvinder bør have samme adgang til arbejde og erhverv
 10 som mænd, samme adgang til uddannelse og samme løn
 11 for samme arbejde.

12 Husmødrene administrerer mange milliarder kroner af
 13 nationalindkomsten og yder derved et bidrag til hjemme-
 14 nes og bedrifternes økonomi af afgørende samfundsøkon-
 15 omisk betydning.

16 Staten bør derfor støtte og fremme det værdifulde ar-
 17 bejde, der udføres for dygtiggørelse og uddannelse til det
 18 huslige arbejde samt for spredning af oplysning om nær-
 19 ringsmidlernes indhold og varers kvalitet.

20 11. Stabilitet i landets økonomi.

21 Produktion og omsætning indenfor de enkelte nærings-
 22 grene, erhvervsorganisationernes virksomhed og den øko-
 23 nomiske politik griber ind i hinanden paa en maade, der
 24 ikke altid fremmer stabiliteten i dansk økonomi. Ogsaa
 25 forholdene paa verdensmarkedet vil ofte øve en uheldig
 26 indflydelse paa de økonomiske tilstande her i landet.

27 Regering og folketing bør derfor i kontakt med Natio-
 28 nalbanken og arbejdsmarkedets organisationer gennem-
 29 føre den fornødne samordning af finans-, penge-, kredit-
 30 og lønpolitiken, saa inflation kan undgaaes, beskæftigelsen
 31 opretholdes, og valutabalancen sikres. Man maa herunder
 32 særligt have for øje, at et stigende omkostningsniveau ikke
 33 faar lov at svække dansk erhvervslivs konkurrenceevne
 34 over for udlandet.

Skattepolitikken

35 Skatterne skal paalægges saaledes, at flid og sparsom-
 36 melighed ikke modvirkes. Skattesystemet skal forenkles
 37 og tilrettelægges, saa skattemyndighedernes administra-
 38 tion bliver hensigtsmæssig, og borgernes overblik over be-
 39 skatningen lettes.

40 Det radikale Venstre vil derfor arbejde ud fra følgende
 41 synspunkter:

42 1. Grundskyld.

43 Som et led i en omfattende revision af skattesystemet
 44 gennemføres en grundskyldsreform, hvorved samfunds-
 45 skabte værdier inddrages af det offentlige og grundspeku-
 46 lation hindres. De herved indkomne beløb anvendes til
 47 nedsættelse af skatter, der rammer arbejde, opsparing og
 48 forbrug.

49 Nybyggeri bør være skattefrit, og den paa bestaaende
 50 bygninger og forbedringer hvilende ejendomsskyld fikse-
 51 res og afvikles.

52 2. Indkomst- og kommunebeskatningen.

53 Ved indkomstbeskatningen tages vidtgaaende hensyn til
 54 skatteevne, herunder særligt til forsørgerbyrder. Børne-
 55 frdragene i den skattepligtige indtægt erstattes af for-

1 højede børnetilskud. Ved hustruers og enlige forsørgeres
2 arbejde uden for hjemmet tages rimeligt hensyn til de for-
3 øgede udgifter, husmoderens fravær fra hjemmet med-
4 fører.

5 Den haarde beskatning af indtægtsstigninger — herun-
6 der særligt af nye erhvervsdrivendes indtægter — mod-
7 virker arbejdsomheden og skal derfor lempes. Beskatnin-
8 gen af mellemindtægterne lettés.

9 Afskrivningsregler og regler om henlæggelser til inve-
10 steringsfonds skal indeholde en rimelig tilskyndelse til
11 konsolidering og udbygning af erhvervslivet.

12 Mindre formuer fritages for formuebeskatning.

13 Skatte Lovgivningen maa tilstræbe en udligning, der hin-
14 drer, at skattely opstaar som følge af, at de mest velha-
15 vende samler sig i enkelte kommuner.

16 3. Forbrugsbeskatningen.

17 Forbrugsbeskatningen maa alene paahvile undværlige
18 varer. Forbrugsskatter paa nødvendighedsvarer, indført
19 som led i en krisepolitik, ophæves, naar normale økono-
20 miske tilstande indtræder.

21 4. Sparsommelighed i forvaltningen.

22 Det offentliges skatteindtægter er betroede midler.

23 Sparsommeligheden i forvaltningen skal derfor fremmes.

24 Det skal sikres, at forvaltningen tilrettelægges rationelt.

25 Skatte Lovgivningen og de offentlige byrders fordeling
26 bør udformes, saa den enkelte kommune er interesseret i
27 god økonomi.

28 Der skal skabes sikkerhed for, at offentlige udgifter
29 bortfalder, naar forudsætningerne for deres indførelse
30 ikke længere er til stede.

Tjenestemændene

31 Det er af den største samfundsmæssige betydning, at
32 lovgivningen fortsat føres ud i livet af dygtige, initiativ-
33 rige tjenestemænd. Til gengæld maa stat og kommune
34 sikre tjenestemændene gode økonomiske kaar, der svarer
35 til deres arbejde og uddannelse. Det radikale Venstre vil,
36 at den hidtidige forskel i løn efter ægteskabelig stilling
37 afskaffes.

Socialpolitik

38 Forebyggelse af social nød er hovedopgaven.

39 Al socialpolitik maa sigte mod at fjerne årsagerne til
40 social nød og at forebygge de ulykker, den medfører, ved
41 at bevare og styrke det enkelte menneskes muligheder
42 for at klare sig ved egen hjælp. Herunder maa der tages
43 videst muligt hensyn til bevarelsen af det naturlige fa-
44 millesammenhold.

45 For dem, der er slaaet ud, maa genrejsningsarbejdet sæt-
46 tes i forgrunden. Et nøjere samarbejde mellem de sociale
47 hjælpeinstitutioner maa tilvejebringes. Personlig raad-
48 givning maa gaa haand i haand med den økonomiske
49 hjælp.

50 1. Hjemmene og børnene.

51 Ingen kvinde bør kunne opsiges fra sit erhverv paa
52 grund af svangerskab, og om fornødent maa den vordende
53 moders velfærd sikres ved økonomisk støtte.

1 Særlig støtte gives enlige forsørgere, saa de faar mulig-
2 hed for at give deres børn en harmonisk barndom og en
3 god start.

4 Børneforsorgen bør tilstræbe, at det kun undtagelsesvis
5 bliver nødvendigt at anbringe børn uden for deres hjem.
6 Intet barn maa fjernes fra sit hjem alene af økonomiske
7 grunde. Børn, der har mistet deres forældre søges opta-
8 get i gode private hjem. Børn, der ikke kan optages i pri-
9 vate hjem, anbringes i børnehjem, der ledes i en saadan
10 aand og er af en saa begrænset størrelse, at børnene kan
11 føle sig trygge.

12 Der bør gives børnehjemmenes ledere og medarbejdere
13 saadanne vilkaar, at personer med god uddannelse og
14 gode personlige egenskaber vil søge hen til denne ansvars-
15 fulde gerning.

16 Oplysnings- og raadgivningsvirksomhed vedrørende per-
17 sonlige, familiemæssige og økonomiske problemer støt-
18 tes, og alle unge bør have oplysning om de problemer, der
19 staar i forbindelse med stiftelse af familie og hjem.

20 2. Sygeforsikringen.

21 Sygekasseordningen erstattes af en sygeforsikring med
22 offentlig støtte. Den bør give hele befolkningen mulighed
23 for regelmæssige forebyggende helbredsundersøgelser.
24 Den nuværende dyre og splittede administration forenkles,
25 og medlemsbidragene opkræves sammen med skatterne.

26 3. Hospitaler og plejehjem.

27 Hvor sygehusophold væsentligt er begrundet i sikring
28 af den nødvendige pleje, erstattes den meget dyre hospi-
29 talsbehandling af ophold paa plejehjem. Og gennem re-
30 kreationshjem maa der gives hospitalsbehandlede og an-
31 dre fysisk eller psykisk svækkede muligheder for genvin-
32 delse af helbred og arbejdsevne.

33 Det offentlige bør medvirke til, at der oprettes pleje-
34 hjem for gamle mennesker, der ikke opfylder betingel-
35 serne for optagelse i almindelige aldersrenteboliger og al-
36 derdomshjem, og som ikke har mulighed for anden pleje,
37 men som er i stand til at yde en rimelig betaling.

38 4. Invalidelovgivningen.

39 Invalidelovgivningen ændres, saa dens hovedopgave bli-
40 ver at sætte de invaliderede i stand til at ernære sig selv
41 og deres familie ved eget arbejde. Det offentlige maa yde
42 tilstrækkelig økonomisk støtte under opskoling, og stat,
43 kommune og andre offentlige myndigheder maa gaa i
44 spidsen med ansættelse af invaliderede og andre erhvervs-
45 hæmmede i passende stillinger.

46 Der maa ydes støtte til opførelse af særlige bolig- og
47 værkstedsbygninger, hvor stærkt invaliderede efter evne
48 kan bidrage til deres eget underhold.

49 Invaliderenten gives som tilskud til arbejdsindtægt og
50 aftrappes efter erhvervsevne. Rentesatserne gøres ens for
51 hele landet.

52 5. Ædruelighedsarbejdet.

53 Saavel alkoholismens sociale og menneskelige ulykker
54 som de moderne trafikmidler og teknikens udvikling in-
55 denfor erhvervslivet nødvendiggør, at kravene om ædru-
56 lighed skærpes. Afholdsbevægelsens og andre institutio-
57 ners forebyggende arbejde og arbejdet for alkoholskade-
58 des genrejsning bør derfor nyde øget støtte.

1 **6. Folkepension.**

2 Aldersrenten afløses af en almindelig folkepension, der
3 sikrer alle gamle en for hele landet ensartet årlig pen-
4 sion, der fastsættes under hensyntagen til gennemsnits-
5 indtægten for samfundsborgere i de produktive alders-
6 klasser.

7 **Folkets kulturelle liv**

8 **Et rigt aandsliv kan kun trives i frihed.**

9 Det er en hovedopgave for Det radikale Venstre at
10 hævde aandslivets frihed i skole og kirke, videnskab og
11 kunst, presse og litteratur.

12 Tidens tiltagende specialisering, dens organisations-
13 tvang og større ensformighed i arbejdet indeholder en
14 fare for paaavirkning af mennesket i enstænkende retning.

15 Denne fare maa bekæmpes. Selvstændig tænkning og
16 personlig udvikling er en livsbetingelse for demokratiets
17 sundhed. En saadan udvikling forudsætter fuld frihed i
18 alle aandelige, kulturelle og politiske spørgsmaal.

19 Der maa i al uddannelse og opdragelse lægges stærk
20 vægt paa udvikling af ansvarsfølelse, personlighed og paa
21 hensyntagen til medmennesket.

22 Det radikale Venstre vender sig derfor imod enhver ten-
23 dens til ensretning indenfor kunst, skole, videnskab, kirke,
24 litteratur, presse, film, radio og fjernsyn. Enhver livsan-
25 skuelse og politisk standpunkttagen skal have lige ret til
26 at komme til orde.

27 Samfundets bekæmpelse af underlødighed, brutaliserende
28 litteratur, presse og film bør ske ved en indsats i positiv
29 retning. Lovgivningsmagtens indflydelse i kulturel hen-
30 seende paa det statsdrevne teater, radio og fjernsyn bør
31 kun have til formaal at sikre frihed og tolerance.

32 Der gennemføres en reform af biografvæsenet, som
33 fjerner vilkaarligheden i det bestaaende system og frigør
34 det for monopolmagts indflydelse.

35 **1. Folkeskolen det centrale i folkeoplysningen.**

36 Børneskolen bør opbygges efter barnets naturlige be-
37 hov og udviklingstrin og ikke efter krav fra videregaaende
38 skoler eller fra erhvervslivet.

39 Børneskolen skal først og fremmest lære børnene de
40 elementære fag, dansk og regning, der er en nødvendig
41 forudsætning for dygtiggørelse til det praktiske liv og til
42 videre uddannelse. Gennem medborgerkundskab og fami-
43 liekundskab skal børnene forberedes til at blive værdifulde
44 samfundsborgere. Derudover maa maalet være at le-
45 vendegøre aandsfagene, saa børnenes sans for aandelige
46 værdier udvikles.

47 Folkeskolen bør altid have en central plads i vor folke-
48 oplysning og være aaben overfor resultaterne af den pæ-
49 dagogiske forskning. Skoleloven af 1937 bør føres ud i li-
50 vet og tilpasses efter de indhøstede erfaringer.

51 Private skoler maa som hidtil virke side om side med
52 den offentlige skole og nyde offentlig støtte.

53 **2. Ungdommens uddannelse.**

54 Unge, der søger dygtiggørelse i praktiske erhverv eller
55 undervisning af almindennende karakter, bør have forne-
56 den støtte til ophold paa højskoler, fagskoler og kursus.

57 Mindrebemidlede unge, der ved evner og flid har vist
58 anlæg for uddannelse ved universiteter og højere lærean-
59 stalter, bør støttes gennem stipendier eller laan.

- 1 3. Ungdommens fritid.
- 2 I samarbejde med det frie oplysningsarbejde og for-
- 3 eningsliv bør samfundet medvirke til, at ungdommens fri-
- 4 tid udnyttes paa god og frugtbar maade.
- 5 Gode ydre rammer for ungdomsarbejdet bør skabes. Paa
- 6 landet bør der i forbindelse med skolebyggeriet tilveje-
- 7 bringes lokaler til brug for ungdomsarbejdet, og yderli-
- 8 gere bør der ydes det lokale initiativ bistand til at erstatte
- 9 de forældede forsamlingshuse med tidssvarende lokaler.
- 10 I byerne bør ungdomsarbejdet nyde støtte til indretning
- 11 af lokaler, herunder til fritidsklubber og fritidshjem.
- 12 4. Den videnskabelige forskning.
- 13 De høje læreanstalters forsknings- og lærefrihed sik-
- 14 res. Der ydes den videnskabelige forskning rundelig støtte
- 15 i erkendelse af dens store betydning for dansk kultur og
- 16 økonomi.
- 17 5. Den kirkelige frihedslinie.
- 18 Paa kirkens område bør den historiske frihedslinie vi-
- 19 dere udbygges. Den rummelige folkekirke med folketin-
- 20 get som tolerancens vogter har betydet en sikring af et
- 21 frit menighedsliv, og Det radikale Venstre vender sig mod
- 22 ethvert forsøg paa at indføre en særlig kirkelig repræsen-
- 23 tation mellem menighederne og den lovgivningsmagt, som
- 24 gennem en hundredeaarig udvikling aldrig har misbrugt
- 25 sin magt paa det kirkelige og religiøse område.
- 26 6. Nationale mindretal.
- 27 Nationale mindretal indenfor dansk statsomraade bør
- 28 have fuld sproglig og kulturel frihed.
- 29 I overensstemmelse med menneskerettighedernes er-
- 30 klæring arbejder Det radikale Venstre for, at der tilskrives
- 31 nationale mindretal fuld sproglig og kulturel frihed.
- 32 Det maa altid føles som en forpligtelse i et demokratisk
- 33 samfund at overvåge, at den enkelte borgers frie ret til
- 34 at leve sit nationale liv ikke antastes.
- 35 Det radikale Venstre følger med vaagen opmærksom-
- 36 hed kulturkampen i Sydslesvig, og partiet vil støtte et-
- 37 hvert ærligt arbejde, der udføres for at imødekomme
- 38 danskisindede sydslesvigeres ønsker om at leve sig ind i
- 39 dansk aandsliv og dansk kulturliv.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk